Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 18. decembra 2025*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Článok 45 ZFEÚ – Voľný pohyb pracovníkov – Rovnosť zaobchádzania – Nariadenie (EÚ) č. 492/2011 – Článok 7 ods. 2 – Sociálne výhody – Rodinné prídavky – Podmienka priznania týchto prídavkov pracovníkovi nerezidentovi na dieťa jeho manželského partnera alebo registrovaného partnera – Požiadavka, podľa ktorej má tento pracovník ‚zabezpečiť výživu' tohto dieťaťa – Kritériá posúdenia – Domnienka založená na spoločnej domácnosti – Smernica 2004/38/ES – Článok 2 bod 2 písm. c) – Pojem ‚rodinný príslušník'"

V spojených veciach C-296/24 [Jouxy][i] až C-307/24 [Momeut] [i],

ktorých predmetom je dvanásť návrhov na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaných rozhodnutiami Cour de cassation (Kasačný súd, Luxembursko) z 25. apríla 2024 a doručených Súdnemu dvoru 26. apríla 2024, ktoré súvisia s konaniami:

SM,

PX (C-296/24),

CY (C-297/24),

LK,

MF (C-298/24),

OP,

TD (C-299/24),

MY,

IX (C-300/24),

AH,

CJ (C-301/24),

AE (C-302/24),

* Jazyk konania: francúzština.

[i] Názov tejto veci je fiktívny. Nezodpovedá skutočnému menu ani názvu žiadneho z účastníkov konania.

BF,

CG (C-303/24),

LH (C-304/24),

TB,

MV (C-305/24),

KN,

PE (C-306/24),

NB (C-307/24)

proti

Caisse pour l'avenir des enfants,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory I. Jarukaitis, predseda Súdneho dvora K. Lenaerts, vykonávajúci funkciu sudcu štvrtej komory, sudcovia M. Condinanzi, N. Jääskinen (spravodajca) a R. Frendo,

generálny advokát: R. Norkus,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– SM, PX a NB, v zastúpení: V. Bolard, avocat,

– CY, LK, MF, OP, TD, MY, IX, AH, CJ, AE, BF, CG, LH, TB, MV, KN a PE, v zastúpení: P. Peuvrel, avocat,

– Caisse pour l'avenir des enfants, v zastúpení: R. Jazbinsek, avocate,

– česká vláda, v zastúpení: J. Benešová, M. Smolek a J. Vláčil, splnomocnení zástupcovia,

– Európska komisia, v zastúpení: S. Delaude a B.-R. Killmann, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 12. júna 2025,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu pojmu „zabezpečenie výživy dieťaťa“ stanoveného judikatúrou Súdneho dvora v kontexte výkladu článku 45 ZFEÚ, článku 2 bodu 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, 2004, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46), článku 1 písm. i) a článku 67 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (Ú. v. ES L 166, 2004, s. 1; Mim. vyd. 05/005, s. 72), ako aj článku 7 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 492/2011 z 5. apríla 2011 o slobode pohybu pracovníkov v rámci Únie (Ú. v. EÚ L 141, 2011, s. 1).

2 Tieto návrhy boli podané v rámci dvanástich sporov medzi cezhraničnými pracovníkmi, ako aj manželskými partnermi alebo registrovanými partnermi niektorých z nich na jednej strane a Caisse pour l’avenir des enfants (Fond pre budúcnosť detí, Luxembursko) (ďalej len „CAE“) na druhej strane, vo veci odmietnutia zo strany tohto fondu priznať týmto pracovníkom rodinné prídavky na deti ich manželských partnerov alebo registrovaných partnerov.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 2004/38

3 Článok 2 smernice 2004/38 znie:

„Na účely tejto smernice:

…

2) ‚Rodinný príslušník‘ znamená:
   a) manželský partner;
   b) partner, s ktorým občan Únie uzavrel registrované partnerstvo na základe legislatívy členského štátu, ak legislatíva hostiteľského členského štátu považuje registrované partnerstvá za rovnocenné s manželstvom, a v súlade s podmienkami stanovenými v príslušnej legislatíve hostiteľského členského štátu;
   c) priami potomkovia, ktorí sú mladší ako 21 rokov, alebo sú nezaopatrenými osobami a takéto osoby manželského partnera alebo partnera, ako je definovaný v bode [písmene – *neoficiálny preklad*] b);

…“

Nariadenie č. 883/2004

4 Článok 1 nariadenia č. 883/2004 stanovuje:

„Na účely tohto nariadenia:

…

i) ‚rodinný príslušník' znamená:
   1. i) každú osobu definovan[ú] alebo uznanú za rodinného príslušníka, alebo označenú za člena domácnosti právnymi predpismi, podľa ktorých sa poskytujú dávky;

      …
   2. ak právne predpisy členského štátu, ktorá sú uplatniteľné podľa pododseku 1, nerozlišujú medzi rodinnými príslušníkmi a inými osobami, na ktoré sú uplatniteľné, manžel/manželka, neplnoleté deti a nezaopatrené deti, ktoré dosiahli vek plnoletosti, sa považujú za rodinných príslušníkov;

…"

5 Článok 3 tohto nariadenia, nazvaného „Vecná pôsobnosť", v odseku 1 stanovuje:

„Toto nariadenie sa vzťahuje na všetky právne predpisy, ktoré sa týkajú týchto častí sociálneho zabezpečenia:

…

j) rodinné dávky."

6 Článok 67 uvedeného s názvom „Rodinní príslušníci s bydliskom v inom členskom štáte" stanovuje:

„Osoba má nárok na rodinné dávky v súlade s právnymi predpismi príslušného členského štátu, vrátane jej rodinných príslušníkov s bydliskom v inom členskom štáte, ako keby mali bydliská v takomto príslušnom štáte. …"

Nariadenie č. 492/2011

7 Článok 7 nariadenia č. 492/2011, nazvaný „Zamestnanie a rovnaké zaobchádzanie", stanovuje:

„1. S pracovníkom, ktorý je štátnym príslušníkom členského štátu, sa na území iného členského štátu nesmie z dôvodu jeho štátnej príslušnosti zaobchádzať inak ako s vlastnými pracovníkmi, pokiaľ ide o podmienky zamestnania a pracovné podmienky, najmä odmeňovanie, prepustenie, a ak by sa stal nezamestnaným, opätovné začlenenie do práce alebo zamestnania.

2. Takýto pracovník požíva rovnaké sociálne a daňové výhody ako vlastní pracovníci.

…"

Luxemburské právo

8 Relevantnými ustanoveniami luxemburského práva v znení uplatniteľnom v čase skutkových okolností sporov vo veci samej sú články 269 a 270 code de la sécurité sociale (Zákonník sociálneho zabezpečenia) vyplývajúceho z loi du 23 juillet 2016, entrée en vigueur le 1er août 2016, portant modification du code de la sécurité sociale, de la loi modifiée du 4 décembre 1967 concernant l'impôt sur le revenu, et abrogeant la loi modifiée du 21 décembre 2007 concernant le boni pour enfant (zákon z 23. júla 2016, ktorým sa menia Zákonník sociálneho zabezpečenia, zákon zo 4. decembra 1967 o dani z príjmov v znení neskorších predpisov a ktorým sa zrušuje zmenený zákon z 21. decembra 2007 o bonuse na dieťa (*Mémorial* A 2016, s. 2348, ďalej len „zákonník“).

9 Článok 269 ods. 1 tohto zákonníka, nazvaný „Podmienky udelenia“, stanovuje:

„Priznáva sa príspevok pre budúcnosť detí (ďalej len ‚rodinné prídavky‘).

Nárok na rodinné prídavky vzniká:

a) každému dieťaťu, ktoré sa skutočne a sústavne zdržiava v Luxembursku a má tu svoje bydlisko;

b) rodinným príslušníkom, ako ich vymedzuje článok 270, každého, kto podlieha luxemburskej právnej úprave a vzťahujú sa na neho európske nariadenia alebo iná dvojstranná alebo mnohostranná dohoda, ktorú Luxembursko uzavrelo v oblasti sociálneho zabezpečenia a ktorá upravuje vyplácanie rodinných prídavkov podľa právnej úpravy štátu zamestnania. Rodinní príslušníci musia mať bydlisko v štáte, na ktorý sa vzťahujú dotknuté nariadenia alebo dohody.“

10 Článok 270 tohto zákonníka stanovuje:

„Na účely uplatnenia článku 269 ods. 1 písm. b) sa za rodinných príslušníkov dotknutej osoby, u ktorých vzniká nárok na rodinné prídavky, považujú deti narodené v manželstve, deti narodené mimo manželstva a osvojené deti tejto osoby.“

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

11 Rozhodnutiami CAE na základe článkov 269 a 270 zákonníka bolo žalobcom vo veciach samých, ktorí sú cezhraničnými pracovníkmi s bydliskom v Belgicku, Nemecku alebo vo Francúzsku a ktorí vykonávajú zárobkovú činnosť v Luxembursku, odmietnuté priznanie rodinných prídavkov na deti ich manželských partnerov alebo registrovaných partnerov (veci C-299/24 a C-301/24) alebo boli odňaté, s účinnosťou od 1. augusta 2016, dávky poberané na tieto deti (veci C-296 až C-298/24, C-300/24 a C-302/24 až C-307/24).

12 Podľa CAE, keďže tieto deti neboli v príbuzenskom vzťahu s dotknutými cezhraničnými pracovníkmi, nemali postavenie „rodinného príslušníka“ v zmysle článku 270 zákonníka.

13 Conseil arbitral de la sécurité sociale (Arbitrážna rada pre veci sociálneho zabezpečenia, Luxembursko) vyhovela žalobám týchto pracovníkov o priznanie rodinných prídavkov alebo ich obnovu.

14 Conseil supérieur de la sécurité sociale (Vyššia rada sociálneho zabezpečenia, Luxembursko) však zmenou potvrdila rozhodnutia CAE uvedené v bode 11 tohto rozsudku.

15 Žalobcovia vo veci samej podali kasačný opravný prostriedok na Cour de cassation (Kasačný súd, Luxembursko), vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania.

16 Tento súd uvádza, že Súdny dvor vo svojom rozsudku z 2. apríla 2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Dieťa manželského partnera cezhraničného pracovníka) (C-802/18, EU:C:2020:269), na základe výkladu článku 1 písm. i) a článku 67 nariadenia č. 883/2004 v spojení s článkom 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011 a článkom 2 bodom 2 smernice 2004/38 podmieňuje právo cezhraničného pracovníka poberať rodinné prídavky na dieťa svojho manželského partnera alebo registrovaného partnera, s ktorým nemá príbuzenský vzťah, tým, že preukáže, že zabezpečuje výživu tohto dieťaťa.

17 Keďže vo veciach samých sa Vyššia rada sociálneho zabezpečenia domnievala, že príspevok cezhraničného pracovníka na zabezpečenie výživy dieťaťa jeho manželského partnera alebo registrovaného partnera nebol preukázaný, vnútroštátny súd sa s odkazom aj na rozsudok z 15. decembra 2016, Depesme a i. (C-401/15 až C-403/15, EU:C:2016:955), pýta na objektívne skutočnosti, ktoré môžu preukázať zabezpečovanie takejto výživy.

18 Tento súd sa teda najmä pýta, či dôkaz o spoločnej domácnosti cezhraničného pracovníka a dotknutého dieťaťa postačuje na preukázanie toho, že tento pracovník zabezpečuje výživu tohto dieťaťa, alebo či by sa mali zohľadniť aj iné objektívne skutočnosti, ako je spôsob financovania tejto domácnosti. V tomto kontexte vzniká tiež otázka dôležitosti, ktorú treba pripisovať veku dieťaťa, keďže z tohto rozsudku vyplýva, že deti sa v každom prípade považujú za závislé až do veku 21 rokov. Okrem toho sa pýta, akú dôležitosť treba pripísať príspevku rodičov dieťaťa na jeho potreby v rámci vyživovacej povinnosti rodičov alebo práva styku a ubytovania.

19 Za týchto okolností Cour de cassation (Kasačný súd) rozhodol prerušiť konania a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky, ktoré majú v každej zo spojených vecí C-296/24 až C-307/24 rovnaké znenie:

„1. a) Má sa podmienka ‚zabezpečenia výživy' dieťaťa, z ktorej vyplýva postavenie rodinného príslušníka v zmysle ustanovení práva Európskej únie, ako bola stanovená judikatúrou Súdneho dvora v rámci voľného pohybu pracovníkov a poberania sociálnej výhody cezhraničným pracovníkom v súvislosti s výkonom jeho zárobkovej činnosti v členskom štáte, na dieťa jeho manželského partnera alebo registrovaného partnera, s ktorým nie je v príbuzenskom vzťahu, vykladať samostatne alebo v spojení so zásadou širokého výkladu ustanovení týkajúcich sa zabezpečenia voľného pohybu pracovníkov tak, že je splnená, a teda zakladá nárok na poberanie sociálnej výhody

– len na základe manželstva alebo registrovaného partnerstva medzi cezhraničným pracovníkom a rodičom dieťaťa,

– len na základe skutočnosti, že cezhraničný pracovník a dieťa žijú v spoločnej domácnosti alebo majú spoločné bydlisko,

– len na základe skutočnosti, že cezhraničný pracovník vynaloží akýkoľvek výdavok v prospech dieťaťa, aj keď

– pokrýva iné potreby ako základné alebo vyživovacie potreby,

– je poskytnutý tretej osobe a dieťa má z neho prospech len nepriamo,

– nie je vo výlučnom alebo osobitnom záujme dieťaťa, ale je v prospech celej domácnosti,

– je len príležitostný,

– je nižší ako výdavok vynaložený rodičmi,

– je vo vzťahu k potrebám dieťaťa zanedbateľný,

– len preto, že výdavky sú hradené zo spoločného účtu cezhraničného pracovníka a jeho manželského partnera alebo registrovaného partnera, ktorý je rodičom dieťaťa, bez ohľadu na pôvod finančných prostriedkov vložených na účet,

– len preto, že má dieťa menej ako 21 rokov?

b) Ak je odpoveď na prvú otázku záporná, má sa podmienka ‚zabezpečenia výživy' vykladať tak, že je splnená, a teda zakladá nárok na poberanie sociálnej výhody, ak sú dané dve alebo viaceré z týchto okolností?

2. Má sa podmienka ‚zabezpečenia výživy' dieťaťa, z ktorej vyplýva postavenie rodinného príslušníka v zmysle ustanovení práva Únie, ako bola stanovená judikatúrou Súdneho dvora v rámci voľného pohybu pracovníkov a poberania sociálnej výhody cezhraničným pracovníkom v súvislosti s výkonom jeho zárobkovej činnosti v členskom štáte, na dieťa jeho manželského partnera alebo registrovaného partnera, s ktorým nie je v príbuzenskom vzťahu, vykladať samostatne alebo v spojení so zásadou širokého výkladu ustanovení týkajúcich sa zabezpečenia voľného pohybu pracovníkov tak, že neexistuje, a teda vylučuje nárok na poberanie sociálnej výhody,

– len na základe existencie vyživovacej povinnosti rodičov dieťaťa bez ohľadu na to,

– či je táto vyživovacia povinnosť stanovená súdom alebo zmluvou,

– v akej výške bola táto vyživovacia povinnosť stanovená,

– či povinný skutočne toto výživné platí,

– či príspevok cezhraničného pracovníka nahrádza neplnenie povinností rodičom dieťaťa,

– len na základe skutočnosti, že dieťa sa pravidelne zdržiava u druhého rodiča v rámci výkonu práva styku a ubytovania alebo striedavého pobytu alebo iného režimu?"

20 Rozhodnutím predsedu Súdneho dvora z 26. júna 2024 boli veci C-296/24 až C-307/24 spojené na spoločné konanie na účely písomnej časti konania, ústnej časti konania a rozsudku.

O prejudiciálnych otázkach

Úvodné pripomienky

21 Bez toho, aby výslovne vzniesol námietku neprípustnosti, CAE vo svojich písomných pripomienkach uviedol, že Súdny dvor by mal „zamietnuť“ prejudiciálne otázky z dôvodu, že sa týkajú posúdenia skutkového stavu, ktorý patrí do výlučnej právomoci orgánov a prípadne príslušných vnútroštátnych súdov.

22 V tejto súvislosti v rámci konania upraveného v článku 267 ZFEÚ, vychádzajúceho zo zreteľného rozdelenia úloh medzi vnútroštátne súdy a Súdny dvor, jedine vnútroštátny súd je oprávnený vykladať a uplatňovať ustanovenia vnútroštátneho práva, zatiaľ čo Súdny dvor je oprávnený len rozhodnúť o výklade alebo platnosti textu Únie na základe skutočností, ktoré mu uviedol vnútroštátny súd (rozsudky zo 16. marca 1978, Oehlschläger, 104/77, EU:C:1978:69, bod 4, ako aj zo 7. novembra 2024, ERB New Europe Funding II, C-178/23, EU:C:2024:943, bod 21 a citovaná judikatúra).

23 Pokiaľ ide o tvrdenia CAE, stačí poznamenať, že vnútroštátny súd svojimi otázkami v podstate žiada Súdny dvor o výklad článku 45 ZFEÚ, článku 1 písm. i) a článku 67 nariadenia č. 883/2004 v spojení s článkom 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011 a článkom 2 bodom 2 smernice 2004/38, ako ich vykladá judikatúra Súdneho dvora vyplývajúca z rozsudku z 2. apríla 2020, Caisse pour l’avenir des enfants (Dieťa manželského partnera cezhraničného pracovníka) (C-802/18, EU:C:2020:269, body 64 a 70), a najmä o spresnenie spôsobu, akým treba vykladať podmienku priznania rodinných prídavkov pracovníkovi nerezidentovi, v členskom štáte zamestnania, na dieťa jeho manželského partnera alebo registrovaného partnera, vyplývajúcu z tejto judikatúry, podľa ktorej tento pracovník musí „zabezpečiť výživu“ tohto dieťaťa.

24 Hoci v konečnom dôsledku prináleží správnemu orgánu a prípadne vnútroštátnym súdom, aby posúdili, či je táto požiadavka splnená na účely priznania rodinných prídavkov v danom prípade, v súlade s judikatúrou citovanou v bode 22 tohto rozsudku prináleží Súdnemu dvoru, aby vyložil ustanovenia práva Únie, ktorých sa týkajú prejudiciálne otázky.

25 Z toho vyplýva, že návrhy na začatie prejudiciálneho konania sú prípustné.

O dvoch otázkach

26 Svojimi dvoma otázkami, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 45 ZFEÚ, článok 1 písm. i) a článok 67 nariadenia č. 883/2004 v spojení s článkom 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011 a článkom 2 bodom 2 smernice 2004/38 majú vykladať v tom zmysle, že podmienka priznania rodinných prídavkov pracovníkovi nerezidentovi, v členskom štáte zamestnania, na dieťa jeho manželského partnera alebo registrovaného partnera, teda že tento pracovník je povinný „zabezpečiť výživu“ tohto dieťaťa, je splnená len na základe skutočnosti, že títo poslední uvedení zdieľajú rovnakú domácnosť, alebo či by sa mali zohľadniť aj iné objektívne skutočnosti na účely stanovenia existencie zabezpečenia takejto výživy.

27 V tejto súvislosti treba v prvom rade uviesť, že podľa ustálenej judikatúry pracovník nerezident môže poberať štátnu dávku vo forme sociálnej výhody, akou je finančný príspevok na vysokoškolské štúdium, a to nielen na svoje vlastné dieťa, ale aj na dieťa svojho manželského partnera alebo registrovaného partnera, s ktorým tento pracovník nemá príbuzenský vzťah, ak

uvedený pracovník zabezpečuje výživu tohto dieťaťa (pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. decembra 2016, Depesme a i., C-401/15 až C-403/15, EU:C:2016:955, body 57 až 60, ako aj citovanú judikatúru).

28 Ďalej, pokiaľ ide konkrétnejšie o rodinné prídavky, o aké ide vo veci samej, Súdny dvor v rozsudku z 2. apríla 2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Dieťa manželského partnera cezhraničného pracovníka) (C-802/18, EU:C:2020:269), na jednej strane rozhodol, že takéto rodinné prídavky predstavujú dávku sociálneho zabezpečenia patriacu medzi rodinné dávky uvedené v článku 3 ods. 1 písm. j) nariadenia č. 883/2004. Keďže tieto prídavky súvisia s výkonom zamestnania cezhraničným pracovníkom v členskom štáte, predstavujú tiež sociálnu výhodu v zmysle článku 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011, z ktorej vyplýva, že pracovníci nerezidenti majú v súlade so zásadou nediskriminácie zakazujúcej akúkoľvek diskrimináciu na základe štátnej príslušnosti rovnaké sociálne a daňové výhody ako vlastní pracovníci [pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. apríla 2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Dieťa manželského partnera cezhraničného pracovníka), C-802/18, EU:C:2020:269, body 24, 31 a 40].

29 Na druhej strane Súdny dvor uplatnil najmä ustálenú judikatúru v oblasti voľného pohybu pracovníkov týkajúcu sa podmienok priznania finančnej podpory na vysokoškolské štúdium rodinným príslušníkom takýchto pracovníkov, uvedenú v bode 27 tohto rozsudku, aby dospel k záveru, že článok 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011, ktorý je osobitným vyjadrením, v špecifickej oblasti poskytovania sociálnych výhod, pravidla rovnosti zaobchádzania zakotveného v článku 45 ods. 2 ZFEÚ, bráni ustanoveniam členského štátu, podľa ktorých pracovníci nerezidenti môžu poberať rodinné prídavky, o ktoré ide vo veci samej, len na svoje vlastné deti, a nie aj na deti ich manželského partnera – s ktorými nemajú príbuzenský vzťah, ale ktorých výživu zabezpečujú –, pričom však všetky deti s bydliskom v uvedenom členskom štáte majú nárok poberať takúto dávku [rozsudok z 2. apríla 2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Dieťa manželského partnera cezhraničného pracovníka), C-802/18, EU:C:2020:269, body 64 a 70, ako aj citovaná judikatúra].

30 V prejednávanej veci zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že v nadväznosti na tento rozsudok Conseil supérieur de la sécurité sociale (Vyššia rada pre sociálne zabezpečenie) zmenou rozhodla, že CAE, po preskúmaní *in concreto* vecí samých, správne odmietol priznať nárok na rodinné prídavky, o ktoré ide vo veci samej, pracovníkom nerezidentom na deti ich manželského partnera alebo registrovaného partnera z dôvodu, že uvedení pracovníci nezabezpečovali plnú výživu uvedených detí.

31 V tejto súvislosti treba v prvom rade zdôrazniť, že podľa judikatúry sa ustanovenia, ktoré zakotvujú slobodu pohybu pracovníkov, ktorá predstavuje jeden zo základov Únie, majú vykladať široko (pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. decembra 2016, Depesme a i., C-401/15 až C-403/15, EU:C:2016:955, body 58 až 60, ako aj citovanú judikatúru).

32 V druhom rade treba zohľadniť definíciu pojmu „rodinný príslušník“, uvedenú v článku 2 bode 2 smernice 2004/38. V skutočnosti pojem „rodinný príslušník“ cezhraničného pracovníka, ktorý môže nepriamo požívať výhodu rovnosti zaobchádzania v zmysle článku 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011, zodpovedá pojmu „rodinný príslušník“ v zmysle článku 2 bodu 2 smernice 2004/38, ktorý zahŕňa manželského partnera alebo partnera, s ktorým občan Únie uzavrel registrované partnerstvo, priamych potomkov, ktorí sú vo veku menej než 21 rokov alebo sú nezaopatrenými osobami, a priamych potomkov partnera alebo manželského partnera [pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. apríla 2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Dieťa manželského partnera cezhraničného pracovníka), C-802/18, EU:C:2020:269, bod 51 a citovanú judikatúru].

33 Súdny dvor v tejto súvislosti pripomenul, že deti sú v každom prípade považované za závislé až do veku 21 rokov, ako to vyplýva najmä z článku 2 bodu 2 písm. c) smernice 2004/38 (rozsudok z 15. decembra 2016, Depesme a i., C-401/15 až C-403/15, EU:C:2016:955, bod 62), a že postavenie závislého rodinného príslušníka dieťaťa manželského partnera alebo registrovaného partnera cezhraničného pracovníka môže objektívne vyplývať z existencie spoločnej domácnosti tohto pracovníka a dotknutého dieťaťa (pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. decembra 2016, Depesme a i., C-401/15 až C-403/15, EU:C:2016:955, body 59 a 60).

34 V súvislosti s posledným uvedeným aspektom možno z tejto judikatúry vyvodiť, že v prípade existencie spoločnej domácnosti pracovníka nerezidenta a dieťaťa jeho manželského partnera alebo registrovaného partnera táto objektívna skutočnosť sama osebe v zásade postačuje na preukázanie toho, že tento pracovník zabezpečuje výživu tohto dieťaťa, pričom spoločná domácnosť charakterizuje stabilnú väzbu medzi týmito osobami.

35 Akýkoľvek iný výklad by bol nielen v rozpore so zásadou širokého výkladu ustanovení, ktoré zakotvujú voľný pohyb pracovníkov, ako bolo uvedené v bode 31 tohto rozsudku, ale bol by aj v rozpore s judikatúrou pripomenutou v bode 32 tohto rozsudku, ktorá ukladá povinnosť zohľadniť definíciu „rodinného príslušníka“ stanovenú v článku 2 bode 2 smernice 2004/38 v rámci posúdenia, ktorého cieľom je určiť osoby, ktoré môžu nepriamo požívať výhodu rovnosti zaobchádzania podľa článku 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011.

36 Preto na účely určenia, či je v danom prípade splnená požiadavka, podľa ktorej pracovník nerezident musí zabezpečiť výživu dieťaťa svojho manželského partnera alebo registrovaného partnera, treba považovať za dostatočný, bez ohľadu na vek dieťaťa, dôkaz o existencii spoločnej domácnosti tohto pracovníka a tohto dieťaťa, pokiaľ toto dieťa spĺňa ostatné kritériá stanovené právnou úpravou členského štátu zamestnania, v prejednávanej veci luxemburskou právnou úpravou, ktorá upravuje priznanie predmetných rodinných prídavkov.

37 Na základe existencie spoločnej domácnosti totiž možno predpokladať, že pracovník nerezident vykonávajúci závislú činnosť prispieva na pokrytie aspoň časti výdavkov na domácnosť, a to najmä nákladov spojených s bývaním a životom domácnosti, a teda na uspokojenie potrieb jej členov, vrátane potrieb dieťaťa manželského partnera alebo registrovaného partnera. Preto skutočnosť, že pracovník nerezident zdieľa domácnosť s týmto dieťaťom, postačuje na preukázanie splnenia požiadavky týkajúcej sa zabezpečenia starostlivosti o toto dieťa.

38 Okrem toho treba zdôrazniť, že táto spoločná domácnosť nemusí byť nevyhnutne trvalá. Na jednej strane vzhľadom na význam fenoménu rekonštruovaných rodín, ako uviedol generálny advokát v bodoch 58 a 59 svojich návrhov, dotknuté dieťa môže určitý čas bývať aj so svojím druhým rodičom, biologickým alebo adoptívnym, ktorý nie je manželským partnerom alebo registrovaný partnerom pracovníka nerezidenta. Na druhej strane väzbu medzi týmto pracovníkom a týmto dieťaťom nemožno považovať za prerušenú len z dôvodu, že toto dieťa z dôvodu štúdia žije určitý čas mimo tejto domácnosti.

39 S ohľadom na otázky vnútroštátneho súdu treba ešte dodať po prvé, že vzhľadom na to, že existencia spoločnej domácnosti predstavuje dostatočnú podmienku splnenia požiadavky týkajúcej sa zabezpečenia výživy dieťaťa, správny orgán alebo prípadne vnútroštátne súdy nemôžu od pracovníka nerezidenta požadovať, aby okrem dôkazu o existencii takejto domácnosti preukázal aj to, že prispieva na každodenné výdavky alebo na uspokojenie osobitných potrieb dotknutého dieťaťa.

40 Ak však medzi pracovníkom nerezidentom a dotknutým dieťaťom vôbec neexistuje spoločná domácnosť, najmä z dôvodu štúdia tohto dieťaťa, treba zohľadniť iné objektívne skutočnosti preukazujúce určitú stabilitu, ako napríklad účasť na nákladoch na ubytovanie, cestovanie a/alebo bežné výdavky uvedeného dieťaťa, aby mohol tento pracovník preukázať, že naďalej zabezpečuje jeho výživu.

41 Po druhé existenciu výživného od druhého biologického rodiča alebo adoptívneho rodiča dieťaťa manželského partnera alebo registrovaného partnera pracovníka nerezidenta, ako sa uvádza v bode 52 rozsudku z 2. apríla 2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Dieťa manželského partnera cezhraničného pracovníka) (C-802/18, EU:C:2020:269), alebo existenciu práva styku a ubytovania tohto rodiča nemožno považovať za okolnosti, ktoré by vylučovali to, že tento pracovník zabezpečuje výživu tohto dieťaťa, s ktorým zdieľa rovnakú domácnosť.

42 V tejto súvislosti treba na jednej strane uviesť, podobne ako uviedol generálny advokát v bode 49 svojich návrhov, že Súdny dvor v tomto rozsudku spomenul, že v danom prípade takýto prídavok neexistoval, a to výlučne s cieľom pomôcť vnútroštátnemu súdu pri posudzovaní otázky, či cezhraničný pracovník zabezpečuje výživu tohto dieťaťa. V dôsledku toho existenciu výživného od druhého rodiča dieťaťa manželského partnera alebo registrovaného partnera pracovníka nerezidenta nemožno považovať za kritérium umožňujúce vylúčiť, že tento pracovník zabezpečuje výživu dieťaťa svojho manželského partnera alebo registrovaného partnera, s ktorým zdieľa rovnakú domácnosť. Platí to o to viac, že existencia takéhoto výživného nepredstavuje podmienku, ktorá by vylučovala nárok na rodinné prídavky v prospech dieťaťa manželského partnera alebo registrovaného partnera pracovníka rezidenta, s ktorým tento posledný zdieľa rovnakú domácnosť.

43 Na druhej strane zohľadnenie skutočností uvedených v bode 41 tohto rozsudku s cieľom vylúčiť, že pracovník nerezident zabezpečuje výživu dieťaťa svojho manželského partnera alebo registrovaného partnera, by viedlo k výkladu požiadavky týkajúcej sa zabezpečenia výživy dieťaťa v rozpore so zásadou širokého výkladu ustanovení týkajúcich sa voľného pohybu pracovníkov, ako bola pripomenutá v bode 35 tohto rozsudku.

44 Po tretie treba spresniť, ako uviedol generálny advokát v bode 61 svojich návrhov, že z domnienky, že pracovník nerezident zabezpečuje výživu dieťa svojho manželského partnera alebo registrovaného partnera, založenej na spoločnej domácnosti vyplýva, že správny orgán alebo prípadne vnútroštátne súdy môžu odmietnuť priznať tomuto pracovníkovi rodinné prídavky, o aké ide vo veci samej, len za výnimočných okolností. Takéto odmietnutie môže byť odôvodnené len vtedy, ak zo spisu vyplýva, že uvedený pracovník uviedol nepravdivé vyhlásenia alebo sa v skutočnosti žiadnym spôsobom nepodieľa na výdavkoch spojených s výživou dieťaťa, keďže tieto výdavky hradí v celom rozsahu tretia osoba.

45 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na položené otázky odpovedať tak, že článok 45 ZFEÚ, článok 1 písm. i) a článok 67 nariadenia č. 883/2004 v spojení s článkom 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011 a článkom 2 bodom 2 smernice 2004/38 sa majú vykladať v tom zmysle, že podmienka priznania rodinných prídavkov pracovníkovi nerezidentovi v členskom štáte zamestnania na dieťa jeho manželského partnera alebo registrovaného partnera, teda, že tento pracovník je povinný „zabezpečiť výživu“ tohto dieťaťa, je splnená, ak medzi uvedeným pracovníkom a biologickým alebo osvojeným dieťaťom jeho manželského partnera alebo registrovaného partnera existuje rodinné spoločenstvo, ktoré sa vyznačuje existenciou spoločnej domácnosti daného pracovníka a tohto dieťaťa.

O trovách

46 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

Článok 45 ZFEÚ, článok 1 písm. i) a článok 67 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v spojení s článkom 7 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 492/2011 z 5. apríla 2011 o slobode pohybu pracovníkov v rámci Únie a článkom 2 bodom 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS,

sa majú vykladať v tom zmysle, že:

podmienka priznania rodinných prídavkov pracovníkovi nerezidentovi v členskom štáte zamestnania na dieťa jeho manželského partnera alebo registrovaného partnera, teda, že tento pracovník je povinný „zabezpečiť výživu“ tohto dieťaťa, je splnená, ak medzi uvedeným pracovníkom a biologickým alebo osvojeným dieťaťom jeho manželského partnera alebo registrovaného partnera existuje rodinné spoločenstvo, ktoré sa vyznačuje existenciou spoločnej domácnosti daného pracovníka a tohto dieťaťa.

Podpisy